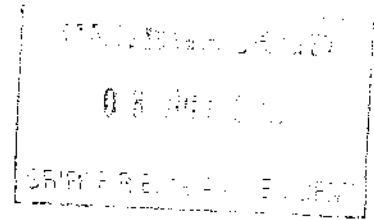

**VERZOEKSRIFT OP GROND VAN ART. 29 GELIJKEKANSENDECREET
VORDERING TOT STAKING**

Aan de voorzitter van de Rechtbank van Eerste Aanleg te Gent
zetelend zoals in Kort Geding

Heeft de eer u te verzoeken,

mevrouw Fatemeh Baharak Bashar, geboren op 21-04-1977 (IRAN-Rasht), wonende te Sint-Jacobsnieuwstraat 28, 9000 Gent, met al beroep publiciste,

hebbende als raadvrouw Mr. Mieke Van den Broeck, advocaat aan de balie van Antwerpen, er kantoor houdende 2018 Antwerpen, Broederminstraat 38

tegen:

De Stad Gent, met als wettelijk vertegenwoordiger het college van burgemeester en schepenen, Botermarkt 1, 9000 Gent.

I. De feiten

Verzoekster wenst naar de Gentse Feesten te gaan dit jaar. Wat lastig is voor vrouwen op openbare manifestaties, maar wel in zeer erg mate tijdens de Gentse feesten, is het gebrek aan toiletvoorziening.

Voor mannen staan her en der openbare pisseinen opgesteld. Zij moeten nooit aanschuiven.

De enkele toiletten die er voor vrouwen zijn, zijn te betalen (50 cent per beurt). De wachtrijen zijn steeds lang, zodat men bij wijze van spreke al terug moet aanschuiven als men geweest is.

Tijdens de gemeenteraad van 23 mei 2011 werd beslist om het tarief voor toiletbezoek voor vrouwen op te trekken van 40 naar 50 cent per beurt.

Langs de andere kant worden de sanitaire voorzieningen tijdens de Gentse Feesten steeds uitgebreider. Toch voor mannen.

Tussen 2005 en 2011 heeft de stad het aantal urinoirs gratis ter beschikking voor mannen opgedreven van 30 naar 50. Deze plaszuilen worden door de concessionaris gratis aan stad aangeboden, maar de kost ervan wordt verrekend in de toilettarieven van de betaaltoiletten (voor vrouwen). Vrouwen betalen dus niet alleen voor de eigen plasbeurt, maar ook voor die van de mannen.

Verzoekster verwijst naar de blog van gemeenteraadslid Elke Decruynaere: *“Wat me vooral bij blijft van de Gentse Feesten vorig jaar? Dat ik de helft van de tijd stond aan te schuiven voor de toiletten. Plezant dat dat is, op stap met vrienden en tussen 2 rondjes door telkens een halfuur missen wegens toiletbezoek. En daar dan nog eens voor moeten betalen ook. Terwijl de mannen vlotjes terecht*

kunnen in de vele plaszuilen, gratis en voor niets."

(...)

Groot was de verbazing toen gisteren aan de gemeenteraad voorgelegd werd om de tarieven voor het toilet deze Gentse Feesten met 20% te verhogen van 40 naar 50 cent. En dat omdat de Stad Gent geen firma meer bereid vindt om voor 40 cent die toiletten uit te baten. Het was collega Bram Vandekerckhove die de kat de bel aan bond. In plaats van dan zelf in die kostprijs tussen te komen of naar een andere oplossing te zoeken, bvb in een samenwerking met de pleinorganisatoren, neen, de vrouwen zullen wel het gelag betalen."

Verzoekster wenst naar de Gentse Feesten te gaan, wat zij al jaren doet. Zij wenst echter op dezelfde manier behandeld en bediend te worden als mannen, wat betreft openbare en gratis toiletten.

Het verschil in behandeling is niet verantwoord. Integendeel zelfs, vrouwen hebben een kleinere blaas, waardoor zij vaker naar toilet moeten. Zwangere vrouwen moeten vaker naar toilet omdat de foetus op de blaas duwt. Tenslotte hebben menstruerende vrouwen nood aan geregeld toiletbezoek. De behoeften van vrouwen zijn groter, maar het aanbod is kleiner.

Verzoekster baseert zich op het Decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid. Artikel 5 bepaalt dat het decreet tot doel heeft *"het bestrijden en voorkomen van discriminatie."*

Onder discriminatie wordt volgens het Decreet van 1 juli 2008 zowel directe discriminatie, indirecte discriminatie als opdracht geven tot discrimineren verstaan.

Verzoekster stelt dat zij als vrouw gediscrimineerd wordt aangezien er niet voldoende gratis toiletten ter beschikking staan voor vrouwen tijdens de Gentse Feesten, terwijl er voor mannen wel voldoende zijn.

II. Vordering

Huidig verzoekschrift strekt tot staking van de discriminatie, overeenkomstig art. 29 van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid.

Verzoekster vordert dat de Voorzitter:

- voor recht zegt dat de toekenning, door verweerders, van 200 gratis toiletten toegankelijk voor mannen, en 16 gratis toiletten toegankelijk voor vrouwen, op het festivalterrein van de Gentse feesten een verboden discriminatie uitmaakt;
- bijgevolg ten aanzien van de verwerende partijen de staking beveelt van het onevenredig aanbieden van gratis toiletten voor vrouwen en voor mannen tijdens de Gentse feesten op het festivalterrein van deze feesten;
- bijgevolg de verwerende partijen beveelt om, binnen de 24u na de betekening van het vonnis, evenveel gratis toiletten aan vrouwen aan te bieden als zij reeds aan mannen aanbiedt, onder verbeurte van een dwangsom van 500 euro per uur;
- de verwerende partijen overeenkomstig art. 28 § 2, 2°, van het decreet van 10 juli 2008 houdende een kader voor het Vlaamse gelijkheids- en gelijkebehandelingsbeleid, te veroordelen tot het betalen van de forfaitaire schadevergoeding voor morele schade, vastgesteld op 650 euro;
- de verwerende partijen te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de

rechtsplegingsvergoeding, door elk van de eisende partijen begroot op 200 euro.

IN RECHTE

1. Toelaatbaarheid

Eisers hebben belang bij de vordering. De Gentse Feesten gaan binnenkort beginnen en het is duidelijk dat onderhandelingen over meer en gratis vrouwentoiletten niets hebben uitgehaald.

Zij zijn na de gemeenteraad van 23 mei 2011 blijven druk uitvoeren op de Gentse Schepen van feestelijkheden, Lieven Decaluwé, met als laatste wapenfeit een gesprek tussen partijen op 22 juni 2010.

Nu blijkt dat er aan het aantal gratis vrouwentoiletten niets meer veranderd zal worden, hebben verzoeksters belang bij de vordering. Zij hebben er belang bij te horen vaststellen dat de gewraakte handelswijze (gratis en veel sanitair voor mannen, veel minder en bijna uitsluitend betalende toiletten voor vrouwen) een discriminatie inhoudt.

De Stad Gent heeft bij monde van schepen Decaluwé aan eerste verzoekster te kennen gegeven dat zij haar beleid op dit punt niet wenst te wijzigen. Het gevaar voor discriminatie in de toekomst is dan ook evident.

Verzoeksters herinneren eraan dat er voor het instellen van een stakingsvordering geen schade of gevaar van schade moet worden bewezen, het volstaat een vertreding van het discriminatieverbod aan te tonen. (vgl. P. Taelman, "De stakingsvordering in de antidiscriminatiewet", *N/W* 2004, p. 507, nr. 3)

Ten overvloede wijst verzoekster erop dat zij financiële schade lijdt, met name 50 cent per toiletbezoek op de Gentse Feesten.

2. Discriminatie

Binnen de grenzen van de aan de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest toegewezen bevoegdheden is elke vorm van discriminatie verboden, zowel in de overheidssector, als in de particuliere sector, met inbegrip van overheidsinstanties, met betrekking tot het aanbod van, de toegang tot, de levering en het genot van goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn - al dan niet tegen betaling -, met inbegrip van huisvesting. (art. 20 Decreet 10 juli 2008)

Verzoeksters stellen niet enig subjectief recht op een aantal openbare toiletten te hebben. Doch zij stellen dat de manifeste ongelijke behandeling inzake sanitaire voorzieningen door de stad Gent een schending is van het verbod op discriminatie.

Verzoeksters vechten niet aan dat er betalende toiletten zouden zijn. Zij vechten wel aan dat voor mannen voldoende gratis toiletvoorziening wordt aangeboden, en voor vrouwen slechts zeer beperkt.

Zoals uit art. 20 van het decreet van 10 juli 2008 blijkt, geldt het discriminatieverbod ook ten aanzien van de overheid.

De beoordelingsbevoegdheid van de overheid is slechts denkbaar binnen de grenzen van de eerbiediging van het discriminatieverbod.

a. Directe discriminatie

Er is sprake van directe discriminatie als iemand minder gunstig wordt behandeld dan iemand anders in een vergelijkbare situatie wordt, is of zou worden behandeld, op grond van een of meer, werkelijke of vermeende, eigen of bij associatie toegekende, beschermde kenmerken, tenzij die

ongunstige behandeling objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn. (artikel 16 decreet 10 juli 2008)

Verzoekster wordt minder gunstig behandeld op grond van haar geslacht.

Er is sprake van een vergelijkbare situatie. Mannen en vrouwen hebben een gelijkaardige behoefte tot plassen. (vrouwen zelfs een iets grotere, cfr. Supra)

Er is geen legitiem doel. Het verschil in behandeling heeft volgens schepen Decaluwé als doel overlast tegen te gaan. Mannen zouden immers wildplassen als er niet voor gratis pisseinen gezorgd wordt. Vrouwen daarentegen doen dat niet.

De reden die schepen Decaluwé geeft, voor het onderscheid dat de stad Gent maakt tussen mannen en vrouwen bij het aanbieden van sanitaire voorzieningen, kan is niet objectief of relevant. De motivering luidt dat mannen gaan wildplassen als er niet voldoende gratis toiletten zijn. Vrouwen doen dat niet.

Vrouwen worden dus bestraft omwille van hun goed gedrag.

Dit is duidelijk een niet erg passend middel om het beoogde doel te bereiken. Men bestraft vrouwen immers voor hun goed gedrag. Vrouwen laten betalen voor hun toilethzoek is zeker niet noodzakelijk om het beoogde doel te bereiken.

b. Indirecte discriminatie

Er is sprake van indirecte discriminatie als een ogenschijnlijk neutrale bepaling, maatstaf of handelswijze personen met een werkelijk of vermeend, eigen of bij associatie toegekend beschermd kenmerk in vergelijking met andere personen kan benadelen, tenzij :

- die bepaling, maatstaf of handelswijze objectief wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn;
- in het geval van indirect onderscheid op grond van een handicap aangetoond wordt dat geen redelijke aanpassingen getroffen kunnen worden. (art. 16 § 2 Decreet 10 juli 2008)

De beslissing om toiletten betalend te maken tijdens de Gentse Feesten (concessieovereenkomst goedgekeurd op de gemeenteraad van 23 mei 2011, is een ogenschijnlijk neutrale bepaling. Toch heeft ze op onevenredige wijze meer invloed op vrouwen dan op mannen. Mannen kunnen in de vele gratis pisseinen die tijdens de Gentse Feesten ter beschikking zijn.

De beslissing op zit-toiletten betalend te maken tijdens de Gentse Feesten terwijl er zeer veel gratis pisseinen voor mannen zijn, maakt een indirecte discriminatie uit.

c. Opdracht tot discrimineren

Er is sprake van een opdracht tot discrimineren bij elke handelswijze die erin bestaat wie ook opdracht te geven om een persoon, een groep, een gemeenschap of een van hun leden te discrimineren op grond van een of meer van de kenmerken, vermeld in artikel 16, § 3. (art. 18 Decreet 10 juli 2008)

De stad Gent zet de concessienemers aan om te discrimineren, met name om de vrouwen te laten

betalen voor de gratis pisseinen voor mannen.

3. Bewijslast

Art. 36§1 bepaalt wat betreft het bewijs van discriminatie: *§1. Als een persoon (...) in een burgerrechtelijke procedure voor een bevoegd gerecht de schending inroept van dit decreet en feiten aanvoert die het bestaan van een discriminatie doen vermoeden, valt de bewijslast dat er geen discriminatie is, ten laste van de verweerder.*"

§ 2. Onder feiten die het bestaan van een directe discriminatie op grond van een beschermd kenmerk kunnen doen vermoeden, wordt onder meer, doch niet uitsluitend, begrepen :

1° de gegevens waaruit een bepaald patroon van ongunstige behandeling blijkt ten aanzien van personen die drager zijn van een of meer welbepaalde beschermde kenmerken, onder meer via verschillende, los van elkaar staande meldingen, die bij het orgaan of de organen in de zin van artikel 40, of bij een van de verenigingen of organisaties in de zin van artikel 41, werden gedaan;

2° de gegevens waaruit blijkt dat de situatie van het slachtoffer van de ongunstiger behandeling, vergelijkbaar is met de situatie van de referentiepersoon.

§ 3. Onder feiten die het bestaan van een indirecte discriminatie op grond van een beschermd kenmerk kunnen doen vermoeden, wordt onder andere, doch niet uitsluitend, begrepen :

1° algemene statistieken over de situatie van de groep waartoe het slachtoffer van de discriminatie behoort of feiten van algemene bekendheid;

2° het gebruik van een intrinsiek verdacht criterium van onderscheid;

3° elementair statistisch materiaal waaruit een ongunstige behandeling blijkt.

Er zijn 200 gratis toiletten voor mannen en 16 voor vrouwen. Toch moeten vrouwen minstens even vaak plassen als mannen en wordt wildplassen voor beiden even streng beboet.

Eisers verwijzen, voor wat betreft de toepassing van de verschuiving van de bewijslast, naar het advies van de Raad van State over de soortgelijke bepaling in de federale antidiscriminatiewet (wet van 25 februari 2003 ter bestrijding van discriminatie en tot wijziging van de wet van 15 februari 1983 tot oprichting van een Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding, art. 19§3) volgens hetwelk *"de vermoedens die deze omkering van de bewijslast mogelijk maken, niet gewichtig, precies en met elkaar overeenstemmend behoeven te zijn - aangezien dan de aalgemene regel zou gelden - maar (ten minste) relevant genoeg en degelijk moeten zijn (à tout le moins suffisamment pertinentes et solides)" Parl. St. Kamer. 2001-02, nr. 1578/2, p. 9)*

Verzoeksters verwijzen naar het vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Gent, zetelend in kortgeding dd. , *"Opdat de bewijslast zou worden verschoven, dienen de eisende partijen de aangevoerde weigering van redelijke aanpassingen enigszins aannemelijk te maken op grond van voldoende ter zake dienende en steekhoudende vermoedens."*

4. Schadevergoeding

Overeenkomstig art. 28§1 van het decreet van 10 juli 2011, kan het slachtoffer van discriminatie

schadevergoeding vorderen overeenkomstig het contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht. Art. 28§2, 2°, bepaalt het forfaitaire bedrag van de morele schade geleden ten gevolge van een feit van discriminatie op 650 euro.

Verzoekster vordert een schadevergoeding van 650 euro.

5. Dwangsom

Op verzoek van o.a. het slachtoffer kan de rechter degene die de discriminatie heeft gepleegd, veroordelen tot de betaling van een dwangsom als aan die discriminatie geen einde is gemaakt; de rechter doet uitspraak overeenkomstig art. 1385bis tot en met 1385nonies Ger.W.7

Gelet op de moeite die verzoekster reeds deed om de stad te overtuigen de discriminatie stop te zetten, denkt zij dat een dwangsom nodig is om de staking af te dwingen.

OM DEZE REDENEN

BEHAGE HET DE VOORZITTER

- voor recht zegt dat de toekenning, door verweerders, van 200 gratis toiletten toegankelijk voor mannen, en 16 gratis toiletten toegankelijk voor vrouwen, op het festivalterrein van de Gentse feesten een verboden discriminatie uitmaakt;
- verwerende partijen te veroordelen tot de kosten van het geding, met inbegrip van de rechtsplegingsvergoeding, door elk van de eisende partijen begroot op 200 euro.

Antwerpen, 8 juli 2011

Voor verzoekster,
haar raadvrouw,

Mieke Van den Broeck

Lies Muelenaer

Mieke Van den Broeck
Raadvrouw